

แบนต่อเนื่อง “เชกสเปียร์ต้องตาย” เหตุเนื้อหาสร้างความแตกแยก

Prachatai, published on Fri, 2017-08-11 16:22

“เชกสเปียร์ต้องตาย” ยังถูกแบน ศาลปกครองกลางตัดสินยกฟ้องคำร้องของพกก.และผู้สร้างฯ ซึ่ง เนื้อหาหลายฉากคล้ายเหตุการณ์รุนแรงในไทย สร้างความแตกแยก ด้านพกก.และผู้สร้างฯยื่น เดินหน้ายื่นอุทธรณ์ต่อ

ภาพจากภาพยนตร์ เชกสเปียร์ต้องตาย

11 ส.ค. [มติชนออนไลน์](#) รายงานว่า ที่ศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ ศาลอ่านคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขคำที่1321/2555 ที่มานิต ศรีวานิชภูมิ และสมานรัชฎ์ กาญจนะวณิชย์ ผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับภาพยนตร์ “เชกสเปียร์ต้องตาย” (Shakespeare must die) ได้เข้ายื่นฟ้องคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์คณะที่ 3 เป็นผู้ถูกฟ้องที่ 1 และ 2 ต่อศาลปกครองกลาง ขอให้มีคำสั่งเพิกถอนมติและคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้ง 2 ที่ห้ามฉายจัดจำหน่ายภาพยนตร์เรื่อง “เชกสเปียร์ต้องตาย” ในราชอาณาจักร และขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากเงินทุนที่ใช้ในการสร้างภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 7,530,388.55 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ผกก.และผู้สร้างฯ ยื่นคำฟ้องระบุ เนื้อหาภาพยนตร์ไม่ก่อให้เกิดการแตกสามัคคี พร้อมเรียกร้องค่าเสียหาย คำฟ้องระบุว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้ง 2 ไม่อนุญาตให้ภาพยนตร์เรื่อง "เชกสเปียร์ต้องตาย" ซึ่งแปลจากบทประพันธ์โดยกวีเอกของโลก วิลเลียม เชกสเปียร์ เรื่อง "โศกนาฏกรรมแม็คเบ็ธ" หรือ **The Tragedy of Macbeth** ให้เผยแพร่ในประเทศไทย โดยอ้างว่ามีเนื้อหาก่อให้เกิดความแตกสามัคคีระหว่างคนในชาติ ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ 2552 ข้อ 7 (3) นั้น เห็นว่าไม่ได้เป็นไปตามข้อจำกัดในหลักการของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา 45 บัญญัติไว้

และหากจะอะลุ่มอล่วยให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือเพื่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ข้อเท็จจริงสังคมไทยมีการชนฆ่าประชาชนเกิดขึ้นหลายครั้งหลายหน ทั้งเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 และกรณีสงครามยาเสพติดที่มีผู้เสียชีวิตกว่า 2,500 คน ซึ่งเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมเป็นความรุนแรงของสังคมไทยที่มีอาจล้มเลือน หรือปกปิดไว้ได้ โดยคนไทยสมควรเรียนรู้ร่วมกันเพื่อร่วมมือกันมิให้เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอีก ดังนั้นภาพยนตร์ "เชกสเปียร์ต้องตาย" จึงมิได้มีเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความแตกสามัคคีคนในชาติตามที่อ้าง

"เนื้อหาสาระของภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้มีตอนใดตอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามที่อ้าง เพราะเนื้อหาสาระของภาพยนตร์ดังกล่าวแปลเป็นภาษาไทยอย่างชัดเจนต่อต้นฉบับละครเรื่อง "โศกนาฏกรรมแม็คเบ็ธ" อันเป็นบทประพันธ์ของวิลเลียม เชกสเปียร์ กวีเอกของโลก โดยมีการดัดแปลงเพื่อให้เป็นภาษาของภาพยนตร์และเข้ากับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทยเท่านั้น การที่อ้างว่าไม่ให้ภาพยนตร์นี้ฉายก็เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐนั้น คำว่า "รัฐ" ย่อมหมายถึงรัฐชาติ ไม่ได้หมายถึงรัฐบาลหนึ่ง รัฐบาลใด ดังนั้น การกระหายเลือด การฆ่าใหญ่ใฝ่สูง การมงายในไสยศาสตร์ของตัวละครในภาพยนตร์ที่สถาปนาตนเองเป็นราชา ซึ่งเหมือนกับผู้นำประเทศต่างๆ ในโลกแห่งความเป็นจริงของสังคม ย่อมมิได้กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ รวมถึงเกียรติภูมิของประเทศแต่อย่างใด เพราะรัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดมิได้หมายถึงประเทศชาติด้วย"

ท้ายคำฟ้องยังระบุว่าด้วย ต้องเสียค่าใช้จ่ายในค่าตอบแทนส่วนตัวในกระบวนการผลิตภาพยนตร์จนเสร็จสิ้นอีก 2,250,000 บาท รวมถึงความเสียหายต่อชื่อเสียงค่าเสียหายจากการขาดโอกาสในการร่วมทุนสร้างภาพยนตร์กับบุคคลอื่น แต่การสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้ทั้งสองไม่ได้มีเจตจำนงในการแสวงหากำไรในการสร้าง จึงไม่คิดใจที่จะเรียกค่าเสียหายในส่วนนี้จากผู้ถูกฟ้องคดี

ศาลยกฟ้อง ชี' เนื้อหาหลายฉากคล้ายเหตุการณ์รุนแรงในไทย สร้างความแตกแยก ไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าการพิจารณาภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าจะเป็นสาเหตุของการแตกความสามัคคีของคนในชาติหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาสาระสำคัญทั้งแนวความคิดและแก่นสารของเรื่องที่มุ่งเน้นของภาพยนตร์นั้น ไม่อาจนำเสนอส่วนใดส่วนหนึ่งมาพิจารณาได้ จะต้องพิจารณาเนื้อหาสาระสำคัญทั้งเรื่อง

จากการพิจารณาบทคัดย่อประกอบกับรับชมผ่านซีดีรึรับฟังได้ว่า ภาพยนตร์ดังกล่าวมีเนื้อหา เกี่ยวกับเรื่องราวตำนานแห่งการเมืองและไสยศาสตร์ที่ได้แรงบันดาลใจและบทเกือบทั้งหมดมาจากต้นฉบับละคร โศกนาฏกรรม แม็คเบ็ธ ของวิลเลียม เชกสเปียร์ และดัดแปลงเพื่อเข้ากับบริบทวัฒนธรรมไทย เป็นเรื่องระหว่างการแสดงในโรงละครกับเหตุการณ์โลกภายนอกของประเทศสมมุติแห่งหนึ่ง ซึ่งเนื้อหาในโรงละครเป็นเรื่องของขุนพลกระหายเลือด มักใหญ่ใฝ่สูง งามายไสยศาสตร์ ผู้สถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์โดยการฆาตกรรม ซึ่งมีชื่อเรียก "ท่านผู้นำ" โดยหลังจากเรื่องภายในโรงละครจบลง ในโลกภายนอกมีกลุ่มคนที่คลั่งไคล้ท่านผู้นำ ที่มีการแสดงละครล้อเลียนท่านผู้นำได้วิงวอน ทำร้ายนักแสดง ผู้กำกับละคร แล้วลากไปด้านหน้าโรงละคร จับแขวนคอทูปตีด้วยเก้าอี้เหล็กพับ ท่ามกลางกลุ่มคนที่ส่งเสียงเชียร์

เมื่อพิจารณาภาพยนตร์ดังกล่าว แม้ผู้ฟ้องคดีจะกล่าวว่าเป็นประเทศในละครเป็นประเทศสมมุติก็ตาม แต่มีเนื้อหาหลายฉากคล้ายกับเหตุการณ์ความรุนแรงในประเทศไทยมิใช่ประเทศสมมุติตามที่กล่าวอ้าง

ซึ่งผู้ถูกฟ้องที่**2**เห็นว่า เหตุการณ์ดังกล่าวคล้ายกับเหตุการณ์ **6** ตุลาคม **2519** อันเป็นจากที่ก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคีคนในชาติ เป็นจากที่มีผู้ชายเสื้อดำโพกผ้าแดงถือท่อนไม้ทำรายคนดู จับผู้กำกับละครแขวนคอ เห็นว่าแม้จะมีภาพยนตร์หลายเรื่องนำประวัติศาสตร์ชาติไทยในอดีตที่มีความขัดแย้งมาสร้างก็ตาม แต่ประวัติศาสตร์ชาติไทยในอดีตดังกล่าวเกิดขึ้นมาแล้วเป็นเวลานานหลายร้อยปีจนไม่อาจสืบสาวราวเรื่องว่าบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์เป็นญาติพี่น้องกันหรือไม่ จึงไม่ก่อให้เกิดความเกลียดแค้นชิงชัง ต่างจากภาพยนตร์ผู้ฟ้องคดีทั้งสองที่ได้มีการนำเหตุการณ์ **6** ตุลาคมซึ่งเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยมาเป็นส่วนหนึ่ง ภาพยนตร์มีความยาวฉากนี้ **2** นาทีเศษย่อมสร้างความไม่พอใจเกิดขึ้นแก่ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตหรือผู้ร่วมเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกเกลียดแค้นชิงชังอันอาจเป็นชนวนสร้างความแตกแยกคนในชาติได้ ประกอบกับเมื่อมีการประชุมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ **2** เมื่อวันที่ **3** เมษายน **2555** ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้แก้ไขบทในฉากดังกล่าว แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยืนยันจะใช้บทเดิม ทั้งที่สามารถดำเนินแก้ไขได้โดยมิได้ส่งผลกระทบต่อเนื้อหาสำคัญของเรื่อง รวมถึงแนวคิดด้านมืดด้านสว่างของมนุษย์ บาปบุญคุณโทษผลกระทบ และการต่อสู้ระหว่างธรรมกับธรรมะในจิตใจคน

การที่ผู้ถูกฟ้องที่ **2** ไม่นอญญาติให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำภาพยนตร์เรื่อง เชกสเปียร์ต้องตายออกเผยแพร่ราชอาณาจักร จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อวินิจฉัยว่าเป็นคำสั่งที่ชอบ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องที่ **1** ให้ยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนประเด็นความเสียหายทางละเมิดเมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้อง

ทั้งสองข้อด้วยกฎหมายการกระทำย่อมไม่เป็นการละเมิดจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด พิพากษายกฟ้อง

ผู้สร้างฯ ยืนยันหน้ายื่นอุทธรณ์ต่อ ฐี ในยุทูปยังมีภาพเหตุการณ์ดังกล่าว แจง กรรมการสิทธิที่ถูกละเมิด

หลังอ่านคำพิพากษา มานิตกล่าวว่าจะนำคำพิพากษาไปเพื่อพิจารณาในการยื่นอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุดต่อไปเพราะการที่บอกว่า เหตุการณ์ 6 ตุลาคมเป็นประเด็น หากลองไปเปิดในยูทูปดูจะพบเรื่องราวถึงเหตุการณ์ดังกล่าวนี้แสดงว่า กสทช.บกพร่องในหน้าที่

ขณะที่สมานรัฐฯ ยืนยันว่าเป็นกรณีเลือกปฏิบัติ โดยหนังสือไปฉายในต่างประเทศและได้รางวัลรวมถึงการวิจารณ์ที่ดี มีข้อเท็จจริงเนื้อเรื่องดังกล่าวในแบบเรียนก็มี เรื่องนี้ตนเคยไปร้องเรียนกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งชี้ว่าตนถูกละเมิดสิทธิ และบอกว่าควรมีการแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ.ภาพยนตร์ใหม่

ย้อนรอย 5 ปี ภาพยนตร์ ‘เชกสเปียร์ต้องตาย’ ศาลปกครองยืนยันคำสั่งห้ามฉาย

The Momentum

<http://themomentum.co/shakespearemustdie-banned> accessed 10 Aug 2017

- ประเทศไทยมีระดับของการพิจารณาหนังสองแบบ คือ ‘การจัดเรต’ แบ่งประเภทหนังตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงอายุ และ ‘สั่งห้ามฉาย’ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์สามารถสั่งลงโทษขั้นสูงได้
- ในปี 2555 ภาพยนตร์เรื่อง *เชกสเปียร์ต้องตาย* ซึ่งดัดแปลงมาจากบทประพันธ์คลาสสิกเรื่อง *The Tragedy of Macbeth* ของวิลเลียม เชกสเปียร์ ถูกสั่ง ‘ห้ามฉาย’ เพราะเกรงว่า ภาพยนตร์อาจก่อให้เกิดการแตกสามัคคีระหว่างคนในชาติ และบางฉากมีเนื้อหาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี

ศาลปกครองเห็นว่ากระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์ชอบด้วยกฎหมาย กรณีสั่งห้ามฉายภาพยนตร์ *เชกสเปียร์ต้องตาย* มีผลให้ยืนยันคำสั่งแบนหนังเรื่องนี้

ภาพยนตร์เรื่อง *เชกสเปียร์ต้องตาย (Shakespeare Must Die)* ผลงานการกำกับของสมานรัฐฯ กาญจนะวณิช และอำนวยการสร้างโดยมานิต ศรีวานิชภูมิ ได้ทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริม

อุตสาหกรรมภาพยนตร์และวิทัศน์ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

บทภาพยนตร์แปลและดัดแปลงมาจากบทประพันธ์คลาสสิกเรื่อง *The Tragedy of Macbeth* หรือ *โศกนาฏกรรมของแมคเบธ* ของวิลเลียม เชกสเปียร์ ซึ่งสมานรัชฎ์และมานิตจัดทำภาพยนตร์เรื่องนี้โดยมีภาพเหตุการณ์จำนวนหนึ่งอิงจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ของไทย

ด้วยความแปลกของ พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวิทัศน์ พ.ศ. 2551 ทำให้ประเทศไทยมีระดับของการพิจารณาหนังสองแบบ คือ ‘การจัดเรต’ ซึ่งจะจัดความเหมาะสมว่าภาพยนตร์นั้นๆ เหมาะกับคนช่วงอายุใด โดยเฉพาะในกรณีมีฉากเรื่องเพศหรือความรุนแรง แต่คณะกรรมการภาพยนตร์และวิทัศน์แห่งชาติ หรือที่มักเรียกกันติดปากว่า ‘กองเซ็นเซอร์’ ของไทย ยังสามารถลงดาบสั่งลงโทษขั้นสูง คือสั่งห้ามฉายภาพยนตร์ได้ด้วย

เชกสเปียร์ต้องตาย ถ่ายทำเสร็จเมื่อช่วงต้นปี 2555 ท่ามกลางบรรยากาศความขัดแย้งทางการเมืองที่คุกรุ่นต่อเนื่อง ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2555 คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์มีคำสั่ง ‘ห้ามฉาย’ ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง **ระบุว่า**ภาพยนตร์เรื่องนี้อาจก่อให้เกิดการแตกสามัคคีระหว่างคนในชาติ ซึ่งเมื่อคณะผู้สร้างภาพยนตร์อุทธรณ์คำสั่ง ผลการอุทธรณ์ยังคงเดิม คือยืนยันคำสั่งห้ามฉาย ด้วยเหตุผลว่า “บางฉากยังมีเนื้อหาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐและเกียรติภูมิของประเทศ”

‘บางฉาก’ ที่คณะกรรมการฯ กังวล เช่น มีฉากที่คนดูละครเข้าทำร้ายคณะนักแสดงและจับผู้กำกับแขวนคอ ทบตีด้วยสิ่งของ ซึ่งมีการนำภาพเหตุการณ์ล้อมปราบนักศึกษาเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 มาแทรกไว้ในภาพยนตร์

อย่างไรก็ดี ผู้สร้างภาพยนตร์ชี้แจงความหมายของฉากความรุนแรงนั้นไว้ในหนังสืออุทธรณ์คำสั่งว่า “หากท่านได้ดูฉากนี้ทั้งฉากในภาพยนตร์เต็ม ท่านจะเห็นว่าทั้งผู้กำกับ ทั้งกล้อง และการตัดต่อ ไม่ได้จับจ้องอยู่ที่ผู้กระทำความรุนแรงและศพที่ถูกแขวนคออยู่ แต่จับจ้องอยู่ที่ใบหน้าและปฏิกิริยา การแสดงออกถึงความสะใจ บ้าคลั่ง ของกลุ่มคนที่มายืนส่งเสียงเชียร์และหัวร่อต่อความรุนแรงที่บังเกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาเขา”

เมื่อถูกสั่งเซ็นเซอร์ ในวันที่ 9 สิงหาคม 2555 สมานรัชฎ์และมานิตจึงตัดสินใจฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลยกเลิกคำสั่งห้ามฉายภาพยนตร์ เพราะกระบวนการพิจารณาไม่ชอบ และยังเรียกร้องค่าเสียหายจำนวน 7,530,388.55 บาท

มานิตชี้แจงเหตุผลในคำฟ้องว่า กระบวนการพิจารณาไม่มีความชัดเจนว่าจะให้ผู้สร้างหนังปรับอย่างไรเพื่อให้ได้ฉาย

“ถ้าใช้ภาพ 6 ตุลาฯ ไม่ได้ ก็ต้องชี้ชัดลงไปเลยว่าใช้ไม่ได้” มานิตกล่าวในเชิงสงสัยต่อท่าทีที่รัฐไทยรับมือกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์

มานิตกล่าวว่าเขาไม่เห็นว่าการนำภาพประวัติศาสตร์ของเหตุการณ์ 6 ตุลาฯ มาอยู่ในหนังจะผิดข้อห้ามใด เพราะเป็นภาพความจริงในอดีตที่อยู่ในตำราเรียน อยู่ในคลิปยูทูปที่คนทั่วไปเข้าถึง รวมถึงก็มีภาพยนตร์บางเรื่อง (ล่าสุดคือ *ดาวคะนอง*) ที่มีฉากเหตุการณ์ 6 ตุลาฯ อยู่ในหนัง

นอกจากนี้ เขารู้สึกรับไม่ได้กับตรรกะของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์

“ตรรกะมันทำให้ผมยอมรับไม่ได้ เช่น คณะกรรมการฯ ชั้นอุทธรณ์ถามว่า ขอให้เปลี่ยนฉากที่ตลกๆ ให้เป็นตลกกับขยาดขยักกันได้ไหม เพื่อไม่ให้มีฉากรุนแรง และเพื่อจะได้ไม่ต้องมีฉาก 6 ตุลาฯ” มานิตเล่าถึงการเจรจาในชั้นอุทธรณ์

หนังไทยห้ามฉายในอดีต

นอกจาก *เชกสเปียร์ต้องตาย* นับตั้งแต่ประกาศใช้ พ.ร.บ.ภาพยนตร์ฯ ฉบับปัจจุบัน มีภาพยนตร์ที่ถูกสั่งห้ามฉายอย่างน้อยหนึ่งเรื่อง คือ *Insects in the Backyard* ผลงานของรัชฎ์วาริน สุขะพิสิษฐ์ ภาพยนตร์ว่าด้วยความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่พ่อแม่เพศสภาพเป็นหญิง เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่ถูกสั่งห้ามฉายเมื่อปี 2553 ด้วยเหตุผลว่ามีเนื้อหาขัดต่อศีลธรรมอันดี รัชฎ์วารินยื่นฟ้องศาลปกครองเช่นกัน โดยกระบวนการพิจารณาใช้เวลา 5 ปี และศาลก็ยืนยันคำสั่งห้ามฉายเช่นเดิม

ยังมีกรณีอื่นๆ ที่ภาพยนตร์ตลาดแคล้วจากการเซ็นเซอร์ แต่ต้องแลกกับการยอมแก้ไขเนื้อหา เช่น *ฟ้าต่ำแผ่นดินสูง (Boundary)* สารคดีเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศกรณีปราสาทพระวิหาร ผลงานของนนทวัฒน์ นำเบญจพล ซึ่งเมื่อปี 2556 คณะกรรมการฯ สั่งห้ามฉาย ระบุเหตุผลว่าบทบรรยายช่วงต้น ไม่ถูกต้อง มีเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิดของคนในชาติ กระทบความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่ไม่กี่วันหลังจากนั้น คณะกรรมการฯ ก็เปลี่ยนมติ สั่งให้ดูเสียงคำบรรยายช่วงต้นออกไป 2 วินาที แล้วจัดเรตให้เป็นภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป (น 18+)

คล้ายกันกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง *ประชาธิปไตย (Paradoxocracy)* ผลงานของเป็นเอก รัตนะ และภาสกร ประมูลวงศ์ ที่ฉายภาพการเติบโตของประชาธิปไตยกับการเมืองไทย ซึ่งถูกคณะกรรมการฯ สั่งให้ดูเสียงออกไป 5 จุด

อีกกรณีหนึ่งคือภาพยนตร์เรื่อง *อวตาร* ผลงานของขนิษฐ ขวัญอยู่ เป็นภาพยนตร์แนวสยองขวัญ บอกเล่าชีวิตวัยรุ่นที่ถูกพ่อแม่บังคับให้บวชเณร เปิดตัวเมื่อปี 2558 และถูกคณะกรรมการฯ สั่งห้ามฉาย โดยให้เหตุผลว่าเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน นำความเสื่อมเสียมาสู่พุทธศาสนา โดยนำเสนอพฤติกรรมทางลบของพระสงฆ์ ทั้งเรื่องชู้สาว การเสพของมีนเมา การฆาตกรรม และไม่เคารพต่อพระพุทธรูป แต่ต่อมาทีมงานยอมปรับเนื้อหาบางส่วน และยอมเปลี่ยนชื่อจาก *อวตาร* เป็น *อวตาร* จึงได้รับอนุญาตให้ฉายในเรต น 18+

สำหรับคนทำภาพยนตร์ สิ่งที่เจ็บปวดใจไม่ใช่เพียงเพราะภาพยนตร์ที่ตัวเองพุ่มพักขึ้นมาอย่างตั้งใจต้อง

ถูกแปะป้ายห้ามฉาย แต่ยังคงรวมถึงกระบวนการพิจารณาที่เจ้าของหนังสือซึ่งเป็นคู่กรณี ทั้งในกรณี *เชคสเปียร์ต้องตาย* และกรณี *Insects in the Backyard* ไม่มีโอกาสได้ฟังเหตุผลที่ชัดเจน และไม่มีโอกาสได้ชี้แจงหรืออธิบาย รวมถึงเมื่ออธิบายแล้ว ก็ไม่แน่ใจว่าคนในหน่วยงานรัฐจะเข้าใจการสื่อความในภาษาหนังสือได้มากน้อยเพียงใด